

تأثیر پیاده راه های شهری بر سر زندگی شهروندان

زهره حسینی^۱، سید سعید نبی زاده^۲، اشکان جمال الدینی^۳

^۱ باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد داریون، دانشگاه آزاد اسلامی، داریون، ایران
^۲ باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد داریون، دانشگاه آزاد اسلامی، داریون، ایران
^۳ باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد داریون، دانشگاه آزاد اسلامی، داریون، ایران
 hosseinizahra12@gmail.com.

چکیده

پیاده راه ها در شهرها تجلی گاه اجتماع و جایگاه فعالیت های شهروندان در سر زندگی شهرها می باشد. شهرها بدون افراد پیاده ارزش خاصی ندارد و حیاتی پیدا نمی کند و این شهروندان پیاده هستند که باعث ارتقاء و کیفیت حیات شهرها می گردند. پیاده راه های شهری، تأثیر زیادی در فضاها و مردمان شهر در نزدیکی به یکدیگر می شوند. بالا بودن کیفیت پیاده راه های شهری، شهروندان را توانمند می کند تا به صورت کامل با شهر خود تعامل برقرار کنند که باعث سر زندگی بیشتر شهروندان در شهرها گردد. این مقاله دارای یک ماهیت «تبیینی» می باشد و از سوی دیگر با توجه به کلیات مقاله، رویکرد حاکم بر این مقاله «کتابخانه ای» می باشد. و در انتها ما دریافته ایم که تأثیر پیاده راه های شهری بر سر زندگی شهروندان در این زمینه و عملکرد بهتر این تأثیرات، باعث افزایش سر زندگی شهروندان می گردد.

کلمات کلیدی: پیاده راه های شهری، سر زندگی و شهروندان

مقدمه

به دنبال شکست شهر سازی مدرن و اهمیت یافتن مباحث توسعه انسانی و فضاهای اجتماعی، مباحثی همچون توسعه فضاهای پیاده در مراکز شهری مورد توجه قرار گرفت و دیدگاه های جدیدی در عرصه شهرسازی جهان مطرح شد که ماحصل آن پیدایش و رواج جنبش پیاده گستری در فضاهای شهری است. این فضاهای معابری صرفاً پیاده با بالاترین نقش اجتماعی هستند که آمد و شد خودرو از آنها حذف شده و در آنها تسلط کامل با عابر پیاده بوده و در این حال از لحاظ کالبدی- فضایی از جایگاه ارزشمندی در ارتقاء و بهبود کیفیت محیطی فضاهای شهر بر خورداراند که واجد قابلیت های در خور توجهی در زمینه جذب و توسعه گردشگری در شهرها می باشد. پیدایش و توسعه این فضاها اولین بار در شهرهای اروپایی با هدف خارج ساختن محدوده های تاریخی شهرها از تسلط اتومبیل و برای حفاظت از بافت های کهن و احیاء اجتماعی مراکز کهن شهری مطرح و به اجراء درآمد (جام کسری، ۱۳۹۱).

در ایران با وجود گذشت بیش از چندین دهه از جنبش گسترش فضاهای پیاده در سایر کشورها، برنامه ریزی مسیرهای پیاده

تحت عنوان «پیاده راه» مبحثی نو در کشور ما به حساب می آید و متأسفانه به جزء مطالعات بسیار محدود، اقدامی جدید در این راستا صورت نگرفته و از لحاظ اجرایی نیز تنها در دو شهر مشهد و تبریز، خیابان «جنت»، «تربیت» و «شهریار» و در سال های اخیر خیابان سپهسالار در تهران در دستور کار قرار گرفته است (همان منبع). پیاده روی هنوز هم مهمترین امکان برای مشاهده مکان ها و فعالیت ها و احساس شور و تحرک زندگی و کشف ارزش ها و جاذبه های نهفته در محیط شهری به شمار می آید. لذا پیاده راه ها معابری با بالاترین حد نقش اجتماعی هستند که می توانند شور و زندگی را به شهر آورده، مردم را به حضور داوطلبانه در شهر تشویق کنند و در نتیجه، پایداری شهر را تضمین نمایند. از طرف دیگر علاوه بر تعاملات اجتماعی، سلامت جسمی شهروندان نیز از مسائل شهرهای امروزی است. از این رو اخیراً در سطح دنیا برنامه ریزان به طراحی فضاهایی پرداخته اند که فعالیت های فیزیکی شهروندان را افزایش دهد (Foster et al, 2011, 79). در این راستا این مقاله به تأثیر پیاده راه های شهری بر سر زندگی شهروندان می پردازد.

پیشینه تحقیق

جاسم کسری (۱۳۹۱) در پایان نامه کارشناسی ارشد خود تحت عنوان "بررسی کیفیت پیاده راه تربیت تبریز با رویکرد توسعه گردشگری" به بررسی پیاده راه تبریز از لحاظ مبلمان، نما، منظر، کف سازی و دسترسی می پردازد.

موسوی در سال ۱۳۹۲، پژوهشی با عنوان «بررسی میزان تعامل فضاهای پیاده شهری با شهروندان با نگاهی به محله فهادان یزد به عنوان نمونه مطلوب» را انجام داده است. نتیجه این پژوهش نشان داد که عدم رعایت مقیاس انسانی در طراحی ساختمان ها موجب گریز شهروندان از قرار گرفتن در فضاهای پیاده می گردد. به اعتقاد نگارنده، معماران و طراحان شهری به کمک یکدیگر می توانند با در نظر گرفتن تمهیداتی نظیر رواق و طاقگان، در جهت رعایت مقیاس انسانی در پیاده راه ها گام بردارند.

اکبرزاده و همکاران ۱۳۹۵ در مقاله خود تحت عنوان "ارزیابی مطلوب پیاده راه های شهری بر اساس مولفه های کیفی؛ مطالعه موردی: پیاده راه علم الهدی شهر رشت" به این نتیجه رسیدند که